

2. Mocní na Slovensku – – iniciátori perzekúcií

POLITICKÉ perzekúcie v Československu boli bezprostredne spojené s nastolením mocenského monopolu komunistickej strany a predstavovali jeden z jeho dôsledkov. Hovorí sa síce o nastolení mocenského monopolu KSČ, v skutočnosti však išlo o nastolenie absolútnej alebo takmer absolútnej moci orgánov komunistickej strany. Ich štruktúra bola hierarchicky usporiadaná a na samom vrchole tejto pyramídy stála početne veľmi úzka ústredná politická elita (superelita), ktorú tvorilo maximálne niekoľko desiatok osôb. Toto celoštátne vedenie, konštituované na základe členstva v najvyšších straníckych orgánoch, predstavovalo politickú iniciatívnu skupinu s rozhodujúcou úlohou pri roztáčaní mechanizmu politických perzekúcií. Ústredné štátne orgány (vláda a parlament, na Slovensku Zbor povereníkov a Slovenská národná rada) tiež niesli zodpovednosť za politické perzekúcie, lebo vydávaním zákonov a nariadení legalizovali perzekúcie, respektíve podieľali sa na ich realizácii. Ich pozícia v perzekučnom mechanizme však bola len odvodená od skutočne vládnucej skupiny v straníckom ústredí.

Politická iniciatívna skupina fungovala na báze pražského ústredia a na Slovensku mala svoju „reprezentáciu“. Pozície tejto slovenskej časti ústrednej elity a monopol moci v jej rukách boli pochopiteľne obmedzené, a to v podmienkach Slovenska dokonca dvakrát. Tak, ako v rámci celého vtedajšieho Československa a KSČ existovala podriadenosť sovietskemu vedeniu. Na Slovensku sa však nepocitovala tak intenzívne ako v Prahe, lebo tam boli zásahy Moskvy a sovietskych poradcov v politickomocenských otázkach najzjavnejšie. Predstavovala však nespornú realitu. Sovietski poradcovia tu pôsobili v obmedzenom rozsahu (najmä v armáde, bezpečnosti a zbrojnom priemysle) alebo v prípade záujmu zasahovali priamo z Prahy. Tak napr. keď